

Renholderen på rådhuset

Arbeidsrettet norskopplæring

Stortingsmelding 16

- Å utvikle en samordnet og helhetlig politikk for voksne med lite utdanning, svake grunnleggende ferdigheter eller ikke anerkjent kompetanse
- Den enkelte skal ha kompetanse og grunnleggende ferdigheter som kan danne grunnlag for en stabil og varig tilknytning til arbeidslivet.

Innsatsområder

- Opplæring for voksne med svake grunnleggende ferdigheter
- Bedre tilgang til videregående opplæring
- Bedre kvalitet i tiltak for innvandrere

Aktuelle tiltak

- Mer utdanning og arbeidsretting i introduksjonsprogrammet
- Modulisering av grunnopplæringen
 - Grunnskolen
 - Videregående skole
- Bedre tilgang til videregående opplæring
- Forbedre godkjenningsordninger og kompletterende utdanninger

Hva er arbeidsrettet norskopplæring?

- lære språket som brukes i arbeidslivet
- lære språk for å kvalifisere seg til arbeidslivet
- lære om arbeidslivet
- lære på arbeidsplasser

Arbeidsretting i introduksjonsprogrammet

Deltakerne i introduksjonsprogrammet:

Språkpraksis

32 % menn og 30 % kvinner

Arbeidspraksis

15% menn og 12 % kvinner

(SSB, 2016)

Opplæring kombinert med praksis

Undervisningsrom

Arbeidsrom

Undersøkelse av språkbruk på praksis

Arbeidspres.

Støy

Manglende praksisfellesskap

Lukkede praksisfellesskap

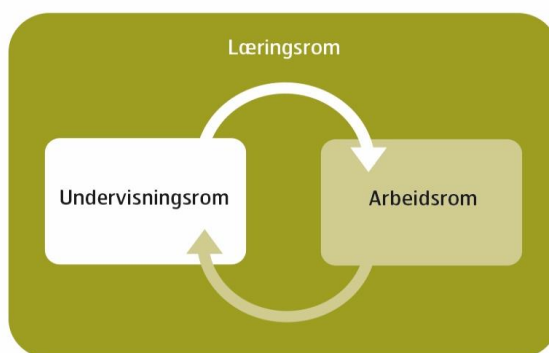
Uformelle samtaler

Begrenset variasjon

Søgaard Sørensen og Holmen 2014

Arbeidsrettet norskopplæring

Modell etter Michael Svendsen Pedersen

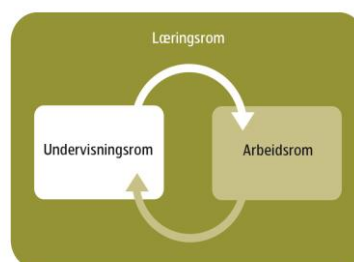
Ressurser og kompetanseutvikling

- Utviklingsarbeid med Michael Svendsen Pedersen
- Nettside på Kompetansenorge.no
- Facebookgruppe: arbeidsretting
- Hovedtema på alfakonferansen vår 2017
- Plenumsinnlegg og parallell på norskkonferansen vår 2017
- Konferanse om arbeidsretting i regi av Høgskolen Innlandet
- Fagutviklingsseminar høst 2017
- Etterutdanningskurs
- Videreutdanninger

Hvordan få til god arbeidsrettet opplæring

- god og relevant undervisning
- støtte til læring på praksisplassen
- godt samspill mellom praksis og undervisning
- hente inn og bruke autentisk materiale i undervisningen
- støtte overføringen til praktisk bruk

Hvordan legge til rette for læring på praksisen?

- Et rikt språklig miljø som inkluderer deltakeren
- Samarbeid og informasjonsflyt mellom lærer og praksissted
- Mentor/språkmentor/fadder for deltakeren
- Oppfølging av lærer

Profil for grunnleggende ferdigheter

Profilen for basisferdigheter på jobben beskriver koblingen mellom grunnleggende

Hva kan du bruke profilene til?

- Få fram tidligere jobberfaringer og ferdigheter i jobb
- Forberede til praksis eller arbeid
- Lage god sammenheng mellom opplæring og praksis

«Att hantera praktiken»

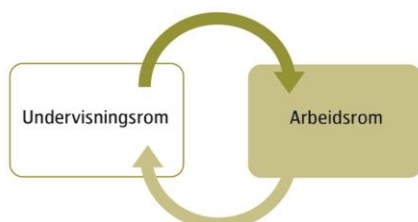

Karin Sandwall 2013

«Bringing in the outside»

Autentisk materiale fra praksisstedet

- *mundlig kommunikasjon*
- *skriftlig kommunikasjon*
- *erfaringer*
- *kunnskaper*

Integreringsoppgaver

Arbeid med integreringsoppgaver

Språklæring på praksisstedet

- Interaksjonen
- Relasjonene
- Arbeidsoppgavene
- Læringskulturen/læringspraksisen

Karin Sandwall 2013

Integreringsoppgaver

- Interaksjonen
 - Hvordan gis instruksjoner?
- Relasjonene
 - Er det vanlig å småprate med hverandre?
- Arbeidsoppgavene
 - Hvilke arbeidsoppgaver gjør du sammen med andre?
- Læringskulturen/læringspraksisen
 - Hvem hjelper deg med å lære nye oppgaver?

Tilpasse fokuset i oppgaven

- Observere
- Snakke om
- Hente inn materiale (muntlig, erfaringer, skriftlig,)
- Delta aktivt

Hente inn materiale fra praksisen

- muntlig kommunikasjon,
- skriftlig kommunikasjon,
- erfaringer,
- kunnskaper

Metoder i undervisningen

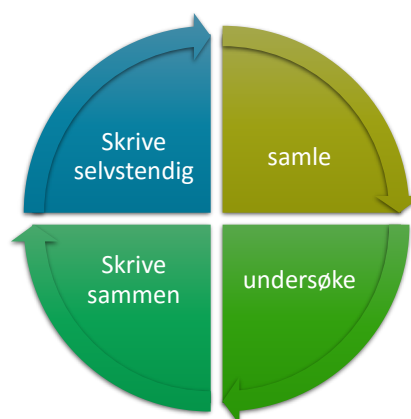
– aktiviserende, utforskende, utvidende, utfordrende med nok støtte

- Kommunikativ tilnærming
 - Sosiokulturell tilnærming
 - Sjangerpedagogisk tilnærming
 - Samarbeidslæring
-
- Relater undervisningen til språket på praksisen og til språket i dagliglivet – og til språkprøvene
 - Praksisen kan brukes som utgangspunkt for læring, men kan *utvides* til å gjelde flere områder, flere situasjoner, andre praksiser
 - En begrenset språkbruk på praksisen skal ikke begrense læringen, men må overskrides

Språkutviklende fagundervisning

Sirkelen for læring og undervisning

Sirkelen for læring og undervisning i arbeidsrettet norskopplæring

Undersøke

- Hvem bruker teksten?
- Hva er hensikten med teksten?
- Hvordan brukes teksten?
- Hvordan er strukturen?
- Fagkunnskaper som er nødvendig for å forstå.
- Hvilke språklige trekk er typiske?
- Modellere teksten, skriveingen

Prøve ut i praksis

- Hvem kan du prøve sammen med?
- Hvor kan du prøve det ut?
- Hvordan kan du få tilbakemelding?
- Hva fikk du til?
- Hva kan du øve mer på?

Ny temaside om arbeidsrettet norskopplæring

www.kompetansenorge.no/arbeidsrettet

Forside > Norsk og samfunnskunnskap > Arbeidsrettet opplæring

Arbeidsrettet opplæring

Kompetanse Norge ønsker med denne temasiden å gi ledere og lærere i voksenopplæringen metoder og teoretisk grunnlag for hvordan de kan levere en best mulig norskopplæring som forbereder deltakerne på norsk arbeidsliv.

Vi vil på siden presentere relevant teori på feltet i tillegg til aktuelle metoder og læringsressuser. Arbeidsretting av norskopplæringen innebærer at opplæringen har fokus på språket som brukes i arbeidslivet og på å gi deltakerne opplæring som er nyttig for å komme i arbeid.

Det må likevel understrekes at generell norsk til bruk på flere arenaer enn arbeidslivet, også er viktig å tilegne seg. Få beholder en jobb over lengre tid om de kun kan snakke språk til å utføre arbeidsoppgaver i snever forståelse.

Hva er arbeidsrettet norskopplæring? Åpne

Praksis – det utvidede klasserommet Åpne

Språket i arbeidslivet – autentisk materiale Åpne

Arbeidsmåter i arbeidsrettet norskundervisning Åpne

Kvalifisere seg til arbeidslivet Åpne

Lære om arbeidslivet Åpne

Morsmål som støtte i opplæringen Åpne

Veiledning i arbeidslivskunnskap
[Voksenopplæringscenteret i Bærum har utarbeidet en veiledning i arbeidslivskunnskap.](#)

Meld deg inn!
 Vi har en facebookgruppe om Arbeidsrettet norskopplæring!

Besøkskole
 Voksenopplæringscenteret i Bærum får støtte fra Kompetanse Norge slik at de kan fungere som besøkskole for å veilede andre voksenopplæringscentre i hvordan norskopplæring for innvandrere kan arbeidrettes.
[Her kommer du i kontakt med Bærum kommunale voksenopplæring \(Voksenopplæringscenteret\).](#)

Mer om arbeidsretting
 Les om arbeidsretting av introduksjonsprogrammet (IMD)

Nye videreutdanninger

Høgskolen Innlandet

- Norsk som andrespråk innrettet mot undervisning av voksne. For søkere med formell kompetanse i norsk. <https://www.inn.no/studier/studietilbud/skole-og-barnehage/norsk-som-andrespraak-for-soekere-med-formell-kompetanse-i-norsk-innrettet-mot-undervisning-av-voksne>
- Norsk som andrespråk innrettet mot undervisning av voksne. For søkere uten formell kompetanse i norsk. <https://www.inn.no/studier/studietilbud/skole-og-barnehage/norsk-som-andrespraak-for-soekere-uten-formell-kompetanse-i-norsk-innrettet-mot-undervisning-av-voksne>

Høgskulen Vestlandet

- Å undervise voksne innvandrere i norsk. <https://www.hvl.no/studier/studieprogram/2017h/v-uvn/utdanningsplan/>

Prismestudiet ved UiB (kommer)